

Taxa för trädåtgärder 2024

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Taxa för trädåtgärder
Gäller för: Åtgärder på kommunal mark
Gäller fr o m: 2024-01-01
Gäller t o m: 2024-12-31
Fastställd av: Fullmäktige § 159/2023
Fastställd: 2023-11-13
Diarienummer: KS/2023:771

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Anna Persson, chef Tillväxt och samhällsbyggnad
Handläggare: Taija Lindfors, Kommunekolog
Patrik Landberg, Naturvårdshandläggare
Andreas Sörlin, Markförvaltare

Dokumenthistorik

Tidigare beslut: Inget tidigare beslut
Upphäver: Inget tidigare dokument

Innehållsförteckning

Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte	4
Omfattning	4
Avgiftsbestämmelser.....	5
Lagstöd för avgifter och/eller beräkningsgrunder.....	6
Definitioner	8

Inledning

Tierps kommun ska enligt visionen vara en föregångare i omställningen till ett hållbart samhälle. Träd och annan vegetation har en central roll då de bidrar med flera ekosystemtjänster, exempelvis dagvattenhantering och luftrening, samt ökar den fysiska och psykiska hälsan hos invånarna. Därför är det viktigt att trädfällning sker restriktivt och kontrollerat.

Bakgrund

Varje år inkommer ett stort antal önskemål om fällning av träd på kommunal mark nära tomtgränser. Kommunen är restriktiv med att bevilja fällning av friska träd, särskilt grova träd samt ädellövträd. I de fall man beviljar fällning kan det anses motiverat att den enskilde får betala en avgift som motsvarar tidsåtgång för arbetet, samt en handlägningsavgift för hanterandet av själva ansökan. Varje ärende bedöms individuellt och i beslutet vägs flertalet aspekter in. Trädets art, ålder och biologiska värde, samt trädets funktion för områdets karaktär i sin helhet. Till detta vägs trädets vitalitet, samt läge och avstånd till tomt och byggnad.

I vissa fall bedöms det lämpligt att tillåta privatpersoner att själva stå för fällning av enstaka träd. Då tecknas huggningsavtal, och det är rimligt att den som avtalet skrivs med får betala en avgift för veden.

Det förekommer att träd på kommunal mark skadas eller fälls utan tillstånd, att maskiner kompakterar marken och att massor samt trädgårdsavfall läggs på rotsystemen så träden kvävs. Vilket ger ett behov av bestämmelser för skadestånd.

Syfte

Syftet med taxan är att skapa en intäkt som motsvarar de kostnader som idag följer av hantering av trädärenden samt fällning av enstaka träd nära privata tomter. Den syftar även till att reglera skadestånd för olovligt fällda eller skadade träd som motsvarar kostnaden för att återställa trädet.

Omfattning

Taxan gäller för ansökningar om borttagande/åtgärdande av träd på mark som tillhör kommunen. Nedtagning av träd som utgör en fara för omgivningen utförs utan kostnad för sökanden. Inte heller utgår någon kostnad vid planerade fällningar. Taxan gäller även vid olovlig fällning eller skador på urbana träd eller urbana trädrotsystem, samt vid tecknande av huggningsavtal. Avgifterna är avsedda att täcka kommunens kostnader och tas ut med stöd av kommunallagen.

Avgiftsbestämmelser

Tjänst/avgiftsslag	Kostnad
Handläggningsavgift för ansökan om trädfällning	500 kr
Timtaxa för trädfällning	1000 kr/timme
Avgift för träd som omfattas av huggningsavtal, träddiameter >15 cm	500 kr/träd
Avgift för träd som omfattas av huggningsavtal, träddiameter 5-15 cm	200 kr/träd
Olovlig fällning eller vid skador på träd eller träds rotsystem	Värdering enligt Alnarpsmodellen.

Priserna anges inklusive moms i de fall de är momsbelagda.

Avgiftsbeskrivning och rutin

Handläggningsavgift

Handläggningsavgiften täcker kostnaden för administrationen av ärendet från tjänsteperson. Avgiften faktureras sökanden i samband med ansökan.

Timtaxa för trädfällning

För timtaxan debiteras första påbörjade timme och därefter debiteras varje påbörjad halvtimme. Timtaxan är beräknad att täcka lönekostnader för parkarbetare, samt kostnader för slitage och drivmedel. Sökanden beställer utförandet via kommunen, efter utförd åtgärd faktureras sökanden.

Avgift för huggningsavtal

Träd som får avverkas räknas och mäts av kommunens tjänstepersoner, därefter sker avtalsteckning och fakturering. Avgiften för träd som omfattas av huggningsavtal täcker den förlorade virkesintäkten, för träd < 5 cm i diameter i brösthöjd tas inte virkesavgift ut.

Olovlig fällning och skador

Vid olovlig fällning eller vid skador på planterade urbana träd faktureras hela det värderade beloppet enligt Alnarpsmodellen.

Vid olovlig fällning eller vid skador på självsådda urbana träd faktureras halva det värderade beloppet. Anledningen till detta är att kommunen inte haft någon planteringskostnad för självsådda träd.

Skador på urbana träds rotsystem genom t ex kompaktering av mark, uppläggning av massor eller mekanisk skada på rötter värderas enligt Alnarpsmodellen och faktureras enligt samma princip som för skador ovan mark, hela värderade beloppet för planterade träd och halva värderade beloppet för självsådda träd.

Avsteg från taxan

Taxa för trädåtgärder är en ny taxa. Kommunstyrelsen kan under införandeåret 2024, i det enskilda fallet, besluta om avsteg från taxan vid situationer som inte förutsetts och där tillämpningen av taxan får orimliga konsekvenser.

Taxans ikraftträdande

Beslut om taxa togs av Kommunfullmäktige 2023-XX-XX. Taxan tillämpas på ärenden som inkommer till kommunen fr.o.m. 2024-01-01.

Lagstöd för avgifter och/eller beräkningsgrunder

Rätt att ta ut avgift

Kommunernas rätt att ta ut avgifter allmänt sett framgår av 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725) som har följande lydelse:

”Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster och nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.”

Första stycket ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den kommunallagsreglerade sektorn. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Vilket är fallet då kommunen hanterar trädärenden i de fall då träd inte utgör en fara samt där inte ordinarie planerad skötselinsats ska genomföras. Andra stycket innebär att avgifter inte får tas ut för hanteringen av riskträd eller för planerad skötsel.

Självkostnadsprincipen

Självkostnadsprincipen gäller som huvudregel för kommunal verksamhet enligt 2 kap. 6 § kommunallagen:

”Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.”

Självkostnadsprincipen syftar på det totala avgiftsuttaget för en verksamhet. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen.

Självkostnadsprincipen är närmast en målsättningsprincip som innebär att syftet med verksamheten inte får vara att ge vinst. Det innebär inte att avgifterna aldrig får överstiga kostnaderna. Det totala avgiftsuttaget får dock inte under en längre tid överstiga de totala kostnaderna för verksamheten (se bl.a. Dalman m.fl. Kommunallagen, kommentarer och praxis, 2011 s. 499).

Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader, material och utrustning, försäkringar m.m. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av

kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bl.a. prop. 1993/94:188 s. 85).

Likställighetsprincipen

Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är den s.k. likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 3 § kommunallagen.

”Kommuner och landsting skall behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”.

Likställighetsprincipen innebär alla ska betala lika avgift för lika åtgärd. Det finns dock inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika åtgärder, eller exempelvis virkesvärde mellan olika träddimensioner. Inom vissa ramar tillåts även schabloniserade taxor.

Retroaktivitetsförbudet

Kommunfullmäktige ska ha fattat beslut om taxorna innan de börjar tillämpas. I rättspraxis har det sedan länge ansetts vara otillåtet med retroaktiva kommunala avgifter fränsett vissa speciella undantagsfall. Detta förbud framgår direkt av 2 kap. 4 § kommunallagen:

”Kommuner och landsting får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft som är till nackdel för medlemmarna, om det inte finns synnerliga skäl för det”.

Överklagande av beslut om taxa

Kommunfullmäktiges beslut om taxa kan överklagas enligt reglerna om laglighetsprövning (kommunalbesvär) i 10 kap. kommunallagen. Varje kommunmedlem har rätt att få lagligheten av sådant beslut prövad. Överklagande ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då protokollsjustering har tillkännagivits på kommunens anslagstavla.

Det bör observeras att kommunens beslut om taxa som regel inte behöver vinna laga kraft innan den börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Avgiften framgår direkt av taxan, debiteringen bör betraktas som ren verkställighet. Då taxan för trädåtgärder är en nyinförd taxa bör avsteg från taxan i enskilda ärenden kunna beslutas av kommunstyrelsen vid situationer som inte förutsetts, avsteg bör endast beviljas under det första införandeåret 2024.

Definitioner

Begrepp	Definition
Urbana träd	Träd i tätortsmiljöer och i tätortsnära grönområden av betydelse för ortsbornas rekreation.
Ekosystemtjänst	Funktioner i ett ekosystem som människan kan dra nytta av, ex. luftrening och pollinering.
Alnarpsmodellen	Vedertagen trädvärderingsmodell för att beräkna ersättningsvärdet för ett nedtaget eller skadat träd.
Planterade träd	Träd som medfört en planteringskostnad, ex. alléträd och parkträd.
Självsådda träd	Träd som inte medfört någon planteringskostnad, ex. självsådda träd i naturområden.